

Kanal	: Sanat İşleri (Youtube)
Başlık	: Balkan Naci İslimyeli
Konuşmacılar	: Prof. Dr. Balkan Naci İSLİMYELİ, Mahmut Nüvit Doksatlı
ideo Adresi	: https://youtu.be/fcNGIKNDjZk
Yayın Tarihi	: 28 Haziran 2017

Mahmut Nüvit Doksatlı: Sayın Balkan Naci İslimyeli, size aslında sevgili Balkan demek isterdim, öyle seslenmek istiyorum çünkü 1976 yılında Tatbiki Güzel Sanatlara girdiğim zaman orada temel sanat hocam sizdiniz ve o yıldan 2016'ya 40 yıl geçti ve biz hiç ayrılmadık. Bundan çok mutluluk duyuyorum birincisi bu. İkincisi tabii ki, gurur da duyuyorum dostluğumuzdan, beraberliğimizden, hocam olmanızdan.

Balkan Naci İslimyeli: Sağ olun.

Mahmut Nüvit Doksatlı: Her zaman iftihar ettim ve bu belgesel projesi tabii ki, birlikte geçirdiğimiz zamanların bana kazandırdığı bir fikirdi tarihe belge bırakmak, bilinmeyen, az bilinen, konuşulmayan, az konuşulan konularda bir sözlü tarih belgesi bırakma çabası. Böyle bir belgeyi de burada Nergis Abiyeva, ilk geldiğim gün tesadüf benim sicilimden çıkardı ve o mektuplar içinde Rabia'ya yazılmış 2005 yılına ait bir mektup buldum. O mektup bugünkü yaptığımız çalışmanın bir senaryosu gibiydi adeta. Bu senaryoyu ben nihayet on sene sonra gerçekleştiriyor olmaktan çok mutluluk duyuyorum. Sanat tarihinin bir belgesinin yapılması fikri sizin de takdirinizi kazanacak bir fikirdir diye düşünüyorum yani bu sanat tarihi belgeseline ne söylemek isterseniz, bırakmak istediğiniz belge nedir acaba?

Balkan Naci İslimyeli: Şimdi, o kadar çok doküman var ki 45 yıl oldu benim yani.

Mahmut Nüvit Doksatlı: Evet, evet.

Balkan Naci İslimyeli: Yani 70'de ilk sergimi açtığım düşünülürse bugüne kadar geçen süre içinde binlerce belge birikti. Ben onları elimden geldiğince çağdaşlarım ve benden sonrakilere bırakacak şekilde belli bir disiplin içinde tasnif ettim hala da ediyorum ama aslında bu tabii bu bizimle çalışan kurumların, müzelerin, galerilerin, iletişim kurumlarının bütün sanatla ilgilenen alt yapının görevi. Bir zamanlar maddi imkânsızlıktan belli sınırları görüyor ama katlanıyorduk. Bugün büyük bir imkân var artık bütün tarih yakın tarihimiz dokümante edilebiliyor, kaynaklar var ve unutkanlık bizim ulusal hastalığımız. Her alanda böyle ama sanatı unutmak çünkü sanat tarihle, sosyolojiyle iç içe giden bir şey yani bir toplumun kalbi. Onun yarattığı geniş alan. Sanatla sanatı izlediğiniz zaman pek çok şeyi toplum hakkında izlemiş oluyorsunuz. Tabii, biz bakır bir altyapı üzerine geldik ama bizden önceki kuşaklara göre çok olanaklıydık onlarda aynı şeyi söyleyecekler. Bu mücadele hem var olmak, kendimizi kanıtlamak hem de çevreyi oluşturma konusunda bizim ikili bir misyonumuz oldu. Benim ayrıca öğretim üyesi olarak, asistan olarak bir de kuşak yetiştirme gibi bir misyonum vardı, ama öğretmek her zaman öğrenmek demektir ve sanat öğrenciler dâhil herkese bir şeyler öğretir eğer alıcı iseniz. Onun için bu sürecin benden çaldığı zamandan hiç şikâyetçi olmadım.

Mahmut Nüvit Doksatlı: Evet,

Balkan Naci İslimyeli: Devamlı yaratının içinde bulunmak benim hoşuma giden, beni tatmin eden bir şeydi. İşte sen o nesillerden ilk...

Mahmut Nüvit Doksathı: Evet, doğru.

Balkan Naci İslimyeli: İlk olanlardan birisin çok güzelce. O şeylerde aramızda da çok yaş farkı olmuyordu.

Mahmut Nüvit Doksathı: Çok yok evet, on yaş.

Balkan Naci İslimyeli: Hatta daha da az olanlar vardı senden öncekiler.

Mahmut Nüvit Doksathı: Evet, doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Onlarla arkadaşlık sürüyor, ama sanat kuşakların üstünde bir aura, bir çekim alanı onun için bugün de hala o ben öğrencilerimle arkadaşlık ilişkilerimi sürdürüyorum. Şimdi, Türkiye'deki şeye, manzaraya bakarsak o tarihlerde yani 1968'de girdim ben okula.

Mahmut Nüvit Doksathı: Evet.

Balkan Naci İslimyeli: O tarihlerde büyük bir çalkantı içindeydi dünyanın değerleri sarsılıyordu. Bu Paris kaynaklı bir şeydi öğrenci hareketleriyle ivme kanmış bir şeydi. Bizde de darbelerin yarattığı travmanın yoğun basıncı altında sıkışmış bir neslin patlama noktasında olduğu bir dönemdi. Dolayısıyla oradan sızan ateş bizi alevlendirdi. O sırada büyük öğrenci hareketleri hepimiz içindeydik. Hepimiz cezalandırıldık, içerlere girdik, çıktık, yıllarca izlendik, mesleki hayatımız tehdit altında kaldı. Şimdi, biz orijinal sorunlarla ülke içi sorunlarıyla dünyadaki ivmeyi, özgürlükçü ivmeyi birleştirmek gibi bir misyon edindik, dert edindik kendimize. Sanat, bunun içinde biçimlendi. Yani biz sanatı şahsi olarak, kendimize ait, kendi ruh alanımıza ait bir şey olarak görmekten men etik kendimizi bir anlamda. Çünkü toplumsal sorumluluk o kadar öndeydi ki. İkisini bir arada yürütmek gibi çok zor bir problemin içindeydik, ama o ivme bize çok heyecanlı, canlı yapıtlar üretme şansını verdi. Bu, Türkiye için bir kazançtı, ama alt yapı yoktu tabii dediğim gibi. Galeriler pek azdı ve bu çoraklık içinde insan ilişkileri doğal olarak birbirine sığınan, birbirinden güç alan bir içtenlik içindeydi daha hakiki ilişkilerdi, daha dayanışmacı, daha üretici ilişkilerdi. Ben, profesyonel olarak sergimi açtığım da öğrenciydim. İlk sergimi.

Mahmut Nüvit Doksathı: Evet, tarih belirtmemiz mümkün mü acaba?

Balkan Naci İslimyeli: 70'miş, 1970'miş.

Mahmut Nüvit Doksathı: 1970'miş ama ben okula girdikten sonra siz bir tez verdiniz ve biz bütün öğrenciler bunu izledik hem konuşmanızı, savunmanızı. O bir formdu tabii, şimdi nasıl yapılıyor bilmiyorum, ama siz onu bir konferans şeklinde sundunuz ve bir sergisi vardı. O, çok büyük olay oldu yani hepimiz için o da 78 mi acaba? O sizin sergi ve...

Balkan Naci İslimyeli: Evet, 78'de benim yeterlik savunmam niteliğinde bir şeydi.

Mahmut Nüvit Doksathı: Yani o salonun buharını size nasıl aktaracağım, buraya nasıl yansıtacağım bilemiyorum. Çok heyecan verici, hepimiz çok heyecan duymuştuk yani hem o sergiden orada savunma konunuzda montajla ilgiliydi değil mi? Bu kesip yapıştırma, monte etme, üst üste bindirme teknik olarak sanat kuralları içinde yer alan...

Balkan Naci İslimyeli: Yani o içine sığmayan avangard hareketlerin, tepkisel çıkışların dünya sanatında ne tür açılımlar getirdiğini toplumlara hatta kıta Avrupa'sına. İşte o Sovyet konstrüktivistlerinden Avrupa'ya göçen avangardlar orada yükselen anti değerler, düzen karşıtı

değerler, anti -faşist değerler bunların form bulması, biçim bulması sanat alanında ve aktüel tekniklerin gelişmesi. İşte kolaj gibi, montaj gibi foto labotuar...

Mahmut Nüvit Doksathı: Ama çok şahsiydi kolaj, montaj genel bir metot, bir yöntem olarak. Tabii ki, kullanılabilir hâlâ ama siz o kadar şahsi bir görüşle oraya girdiniz ki bu Türkiye’de hakikaten yeni bir figür anlayışı ortaya çıktı. Yani siz kendi kuşağınızda bu biçimsel denemeleriniz ve kendi, iç dünyanızı aynı zamanda da ifade ediş biçiminiz değer kazandı ve süratle değer kazandı ve algılandı. Ben öyle görüyorum yanlış mı acaba anımsıyorum?

Balkan Naci İslimyeli: Çok, çok doğru bir teşhis şimdi alana yeni giren insanların duyarlı ve gözlemci bir kişiliğiniz varsa alandaki yürümeyen şeyleri teşhis yeteneğiniz de var demektir. Benim Türk resminde gördüğüm şey şahsileşmemek, öznelleşmemek, kendinden bahsedememek, kendi dertlerinden, yaralarından vesairelerinden. Birikmiş görsel kültürün nüanslarıyla oyalanmak veya resmi ideolojinin buyurduğu estetiğin peşinden gitmek gibi bir şeydi. Belki saygın tavırlardı mesela o köy enstitüleri sonrası edebiyatta, resimde kendini gösteren o toplumsal gerçekçi eğilimler bunun ürünleri. Değerliydi ama benim derdim esas gözlemim kırsal kesimden çok kentleşme sürecindeydi.

Mahmut Nüvit Doksathı: Sanatın meselesini kente getirmek.

Balkan Naci İslimyeli: Yani modern sanat sorunu bence kent içinde biçimlenen, kentte şekillenen, kentin sancılarında var oluş temelinden kadın, erkek, işçi, ötekileştirilmiş insanlar ve bütün bu kentin katmanlarını temsil eden insanların varlık direnci bence modern sanatın temeliydi ve Türk resmi bunları ifade etmekten ya korkuyordu ya kaçınıyordu ya da hazırlıksızdı.

Mahmut Nüvit Doksathı: Evet, evet.

Balkan Naci İslimyeli: Yani ben, ben diyebilmenin aynı zamanda biz diyebilmek demek olduğuna inanan biriydim öğrenci olarak, genç olarak. Dolayısıyla bütün o toplumsal duyarlılığım içine mutlaka kendi filtremi yerleştirdim, oradan geçirmeye çalıştım. Bunu soğuk karşılayanlar oldu, sıcak karşılayanlar oldu, yadırgayanlar oldu filan ama bunun bir iddia olması, bir omuz atmak anlamı taşıması beni her zaman gönendirdi. Farklı bir şey yapmak sanat ortamında bile daima farklı bir şey yapmak kendi üzerini çizebilmek. Öğrencileri de kendime göre biçimlendirmek değil kendi içlerinden çıkış yaparak biçimlendirmek yani hoca taklidi, hoca imitasyonu bir genç sanatı kuşağı yerine kendi değerlerini hoca aracılığıyla fark eden ve ifade eden bir jenerasyon veya kuşaklar yetiştirmek benim derdim bu oldu. Bir psikolog gibi davranmışımdır sen de bilirsin öğrencilerin karşısında yani onları bir insan olarak kaynaklarını, köklerini, sorunlarını, ifade edemedikleri şeylerin hepsinin bir sanatsal malzeme olduğunu onlara hissettirmek ve çıkış yapabilmek özgürlüğünü onlara tanıyabilmek. Son derece önemli bir şeydi benim için. Bugün hala aynı yöntemi sürdürüyorum ve çocuklar o kadar ve baskı altında yetişiyor ki hatta doktora öğrencilerim bile bir tür sanata sığınıyorlar. İfade cüreti kazanabilmek için çok gecikmiş de olsa.

Mahmut Nüvit Doksathı: Çok doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Ee sanat bu işte sadece kendini açma değil itiraf etme değil topluma da şamar atma gerektiğini yani bu, bu enerji kentlerin yapısında var.

Mahmut Nüvit Doksathı: Kasabanın masumiyetinden kurtulduk diyorsunuz.

Balkan Naci İslimyeli: Kırsal kesim hala dönüp, dönüp o noktalara geliyoruz bakın sinemada vesaire de. Daha tam kentleşemedik çünkü yeni bir göç dalgası bir biri ardından eklenerek sürüyor.

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Yani kent değerlerine her saldırı taşra saldırısı diyeyim bunu kötü anlamda kullanmıyorum.

Mahmut Nüvit Doksathı: Hayır, bir olgu.

Balkan Naci İslimyeli: Göç, çok doğal bir olgu ama şimdi göç edenlerin kentleşme gibi bir filtreden geçtikleri iddia edilemez artık. Onlar kenti sahipleri gibi görüyorlar artık kendilerini. Kentten bir şey öğrenmeye niyetleri yok sadece global görsel kültürden edindikleri sığ değerlerle bir şeyler yapmaya çalışıyorlar son derece yetersiz ve şiddete çok yatkın.

Mahmut Nüvit Doksathı: Evet, evet.

Balkan Naci İslimyeli: Öğrenmeye değil zorlamaya yatkın temelsiz bir kibirden kaynaklanan bir enerji bu son derece tehlikeli. Şimdi o dönemi yaşıyoruz. Biz 70'li yıllarda gerçek bir kent enerjisini dışarının etkileri de var tabii, bizi uyaran resimlerle İstanbul'da bizi destekleyen birkaç galeriyi üs edinerek dışlaştırmaya çalıştık. Hepimiz farklı dillerde Maçka Sanat bu yuvalardan biriydi. Burada toplanırdık.

Mahmut Nüvit Doksathı: Siz de en erken zamanlarda sergi açtınız ilk toplu sergi.

Balkan Naci İslimyeli: Öğrenciyken açtığım sergilerden sonra bu dinamizm keşfettik sezgisel olarak veya işlerimize bakarak, toparlandık. Tiglat diye bir galeri vardı.

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Orada kapsamlı bir sergi açtık. Kent figürasyonu diyebileceğim bir şeydi bu.

Mahmut Nüvit Doksathı: Ortak değeri buydu.

Balkan Naci İslimyeli: Kent insanların orada kent düzelmende prematüre henüz oluşmamış, onun sancıları içinde, doğum sancıları içinde kıvranan kimliklerini, kişiliklerini irdeleyen bir şeydi. Benim için tarih her zaman çok değerli oldu. Çünkü tarih geçmişe ilişkin bir şey değildir. Tarih, bugünün içindedir. Biz bugün burada konuşuyorsak beynimizdeki bütün birikim tarihsel bir sürecin birikimidir. Onun için tarihi günümüzden ayırmak filan mümkün değil. Benim resimde o dönem yaptığım işlerde gördüğüm en derin yara dekadans olgusuydu yani Osmanlı değerlerinin çöküşü, yıkılışı ama o yıkılan zeminde yeşeren hiçbir işaretin henüz olmaması.

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Savaşlarla, sürgünlerle yok edilmiş birçok kuşak ve eski varlıklı kesimi, aydın kesimin can çekiştiği bir süreç İstanbul bu hüznü yaşıyordu. Ben kent coğrafyasında onu izleyerek resim yaptım. Bunu şey olarak yorumlayanlarda oldu: işte ailesinin hikâyelerini yapıyor, öyle olsa ne olacak yani?

Mahmut Nüvit Doksathı: Tabii, ayrıca.

Balkan Naci İslimyeli: Aslında resimle uğraşmak kadar resmi karşılayanlarla, yorumlayanlarla uğraşmak gibi bir derdimiz de oldu bizim.

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Çünkü farklı anlayışları kilitleyen temel şey buydu önyargılar.

Mahmut Nüvit Doksathı: Önyargılar.

Balkan Naci İslimyeli: Yani bireyselleşememe, cinsiyet temsilini taşıyamamak, kentli olamamak, ötekini anlayamamak kendinden farklı düşünenleri. Bütün bu konservatif yapı içinde ben çağdaş bir şey yapılabileceğine inanmıyorum ve bu kapıları zorlayan heyecanlı bir çocuktum. O süreç öyle gitti. Bu sergiler çok önemlidir Tıglat'ta açtığımız. İçinde saygı duyduğumuz ve demin biraz devlet himayesinde yapılandırılmış dediğim o kırsal kesim pitoreskinin sözcüleri işte: Neşet Günallar, Balabanlar onun daha üst seviyede olanı Bedri Rahmiler vesaireler. Onlar çok önemli tabii, Neşet Bey'i yanımıza aldık, Neşe vardı, Utku vardı, Komet vardı, ben vardım, Gülyüz vardı, Altan Gürman vardı yedi kişiydik biz. Yedi kişi iki, üç sergi açtık. Çok olumlu karşılandı, çok tartışıldı. Tabii, bizde tartışma daha çok arkadan konuşma şeklinde olur.

Balkan Naci İslimyeli: Bir kısmına tanık değilim ama yazılanlar.

Mahmut Nüvit Doksathı: Hepsi de yaşça sizden büyüktü sanıyorum.

Balkan Naci İslimyeli: Ben onların ilgisini çekmiş bir çocuktum yani yaşımdan büyük iddialarım vardı. Hem kurumsal rekabet vardı mesela Tatbikiyle Akademi arasında fakat bütün bunlara rağmen onlar beni çok sevdiler ve aralarında hissetmek istediklerini vurguladılar. Ben de severek eklemlendim çünkü böyle bir enerjiye ihtiyaç vardı Türkiye'de. Yani bu oluşum bu kent sorunlarının Türk plastik sanatına eklenmesi. Burada şunu da izah etmek zorundayım bunun temelleri de bizden önceki bir, iki kişiden söz etmek gerekirse o toplumsal pitoresk dediğim dönemin ertesinde mesela Cihat Burak ve Yüksel Arslan, kent gerçeğine tarihsel ve güncel farklılıklarla, dolaşımlarla bakan çok özgün adamlardı. Onlar, ilham verici ışıklardı bizden hemen önce zaten hep beraberdik, görüşürdük.

Mahmut Nüvit Doksathı: Cihat Bey zaten hocamızdı, Cihat Burak.

Balkan Naci İslimyeli: Yani o Osmanlı kültürüne de sahipti, gerçek bir İstanbulluydu, Avrupa'yı biliyordu Galatasaraylı olması nedeniyle öbürü de bir şey çocuğuydu tam bir halk çocuğuydu, gözlemci, itiraf edebilen, konuşabilen yani hiçbir mahremi olmayan bir insan. Onun için ikisini çok ayırırım ben, çok severim. Bizim ilham aldığımız belki itiraf edemese de bazı insanlar çünkü...

Mahmut Nüvit Doksathı: Tanır mıydınız kendini?

Balkan Naci İslimyeli: Yüksel Arslan'la hiçbir bağım olmadı sadece çok severdim. Cihat Burak'la oldu.

Mahmut Nüvit Doksathı: Aynı yerlerde dolaşırdık.

Balkan Naci İslimyeli: Aynı yerlerde dolaşırdık ama onlar Paris'ten herhalde tanış oldular. Yani özetlersek ilk soruyu, 80'lerden sonra ki devinmenin hem galerilerin artışı hem alana giren gençlerin artışı hem zihniyetteki sıçrama hem de devletin o dominant karakterinde yavaş, yavaş geri çekilmeye başlaması istemeden de olsa hazırlıksız yakalandığı için devletin sanata yer açmak zorunda kalışı gibi olumlu artılarla hareket katlanarak yürüdü. Tabii, çok orijinal olmasa da öykünme düzeyinde olsa da öznelştirilemese de Batı sanatındaki açılımlar, teknolojik açılımlar yavaş, yavaş Türkiye'ye girdi. Onlar, o özgün ifade sürecini yani İstanbul gibi uluslararası bir merkez olan, o tarihte de bugün de değerini tam bilemeyen kuşakların öykünme düzeyindeki çıkışlarıyla da olsa hareketlendi, ama kendiyile ve ülke kent tarihiyle bütün bu verileri birleştiren olumlu örnekler de oldu diyebileceğim özetle o ivme, 70'lerin ivmesi 80'leri, 90'ları hazırlayan önemli bir zemindir.

Mahmut Nüvit Doksathı: Evet, evet. O zaman böyle bakarsak bu içinde bulunduğumuz mekânın bu sanat hayatına, sizin sanat hayatınıza katkısı nedir acaba? Sizce nasıl burada açtığınız sergilerin 78, 80, 81 bu anlamda bir katkısının olduğunu söyleyebilir miyiz?

Balkan Naci İslimyeli: Şüphesiz, zaten birkaç galeri vardı. Şimdi ben ilk sergimi açtığımda Galeri Bir diye nefis bir mekân vardı.

Mahmut Nüvit Doksathı: Sadece bir sene sürdü galiba.

Balkan Naci İslimyeli: Zamansız açılmış çok Avrupalı denir ya hakikatten butik hoş bir sergiydi, iyi de yönetiliyordu galeriydi. Kısa sürdü. Geleneksel bir alan vardı Taksim Sanat Galerisi.

Mahmut Nüvit Doksathı: Evet, belediyenin olduğu.

Balkan Naci İslimyeli: Ben ilk sergimi orada açtım.

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğrudur.

Balkan Naci İslimyeli: İkinci, Melda Hanım'dan bir teklif aldım. İkinci sergilerimi hatta üçüncüyü orada açtım. Aynı yıllarda biraz onlardan sonra hemen sonra belki Maçka Sanat, Yahşi Baraz devreye girdi.

Mahmut Nüvit Doksathı: Evet.

Balkan Naci İslimyeli: O, tam bir galerici olmadı ama dönem, dönem sergiler yaptı.

Mahmut Nüvit Doksathı: Değildi, evet, dönem, dönem sergiler yaptı.

Balkan Naci İslimyeli: Kapsamlı sergiler yaptı. Bunlar çok önemli mekânlardır. Yani o yıllardaki yoğun enerjiyi seçkin bir tavırla, özenle temsil etme sorumluluğunu üstlenmiş çok önemli mekânlardı yani bugün bu galerilerin bellekleri Türk sanat tarihinin belleği niteliğinde aynı zamanda. Onun için bunlar tarihe geçmiş modern Türk resim tarihine geçmiş, koruyucu galeriler demeyeceğim yuvalar bir türlü nesil yetiştiren yerler oldu. Onun için değerleri çok önemli. Maçka Sanat'ta bunlardan biriydi iki, üç galeriden biriydi.

Mahmut Nüvit Doksathı: Tabii, benim çok önemsedığım bir sorum var. Batı karşısındaki kırılmaları acaba nasıl değerlendiriyorsunuz yani her zaman kırılmalar Batı'yla karşılaştığımızda oluyor? Bu acaba hani bienaller oldu bu bir kırılma yaşandı. Batılı bir jüri tarafından bir eser seçildiği zaman olaylar oldu yani böyle hep biz de işte şu müzede değiliz, bu ansiklopedide değiliz. Sanatçılarımız dolaşımında değil bir endişesi var. Siz bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Yani hiçbir yerde olmasa bile bir Türk sanatı var, Türk sanatçısı var ve sanatçı da işini, görevini çok iyi yaptığına inanıyorum ben dünya sanatının genel çizgisinde yanına koyabileceğimiz çok sanatçımız var. Ben 70'li yıllardan beri bütün dünyada bu duyguyla dolaştım açıkçası.

Balkan Naci İslimyeli: Şimdi biz şöyle yorumluyoruz sanıyoruz ki Türk sanatçısının dünya düzleminde hak ettiği yeri alamaması bir trajedi gibi geliyor bize.

Mahmut Nüvit Doksathı: Yani alamadığını düşünüyorsunuz.

Balkan Naci İslimyeli: Alamadığını düşünmüyorum, almasının imkânsız olduğunu düşünüyorum. Bunun nedenleri şu; bir defa ekonominiz çok kuvvetli değilse, sanat piyasasındaki devasa bir alan oldu şimdi en büyük ciroların döndüğü bir alan oldu ve hep böyleydi aslında. Şimdi burada koleksiyoneri az, müzesi az, halkı sanatı kabul etmeye, izlemeye yatkın olmayan bir avuç çok yetenekli adamın olağanüstü şeyler yaptığı bir ülke düşünün. Niye buna şans verilsin? Niye verilseydi yani? Ben onların...

Mahmut Nüvit Doksathı: Pazar payını kapması olarak mı?

Balkan Naci İslimyeli: Bir tanesi ekonomik.

Mahmut Nüvit Doksathı: Ekonomik.

Balkan Naci İslimyeli: Öteki unsurlar; Batı'nın çok itiraf etmese de çok Hıristiyan bilinçaltı, Hıristiyan bir tabanın olduğu, o haçlı ruhunun izlerini itiraf etmeseler de.

Mahmut Nüvit Doksathı: Türk korkusu.

Balkan Naci İslimyeli: Bugün bile taşıdıkları. Bunu büyük sermayeye altlık olarak kullandıkları hala kullanıyorlar. Şimdi dünyanın büyük pastanın dörtte üçünü elinde bulunduran bir şeyde biz ince bir dilim istiyoruz. Bunu hak etmemiz için (onlar açısından söylüyorum) bizim müşteri olmamız lazım. Bugün on sene evvel Çin'in adı geçiyor muydu dünya piyasasında? Çin, ekonomik bir güç oldu. Dünya pazarına ağırlığını koydu, dünyanın ilk üç sermayesi arasına girdi. Bütün bunlar bir patlama yarattı ve bir milli nitelikleri de var. Biz de o da eksik. Bizim aydın ve sanatçı kesimimiz sığ bakışlı ve büyük bir Batı hayranlığıyla yetişmiş zaten Osmanlıdan beri devletin kaderi böyle ya Doğu'ya yönelik ya Batı'ya yönelik. Batı içinde de seçmeli dönemler var, opsiyonlar var. Bir dönem Fransa'ya, bir dönem Almanya'ya bu yüzden savaşa bile bulaşmış bir milletiz bu hayranlık nedeniyle.

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Bunu attığınız zaman belli bir özgüvenle ama bu özgüveni nasıl sağlarsanız? Bir tarih bilinciyle, bir aydın merakıyla, toplumunuzu küçümsemeden, üstten bakmadan, değerlerine saygı duyarak bunları merak ederek beslediğiniz zaman özgüveniniz artar ve Batı da size ancak o zaman saygı duyar. Ha saygı duyar da "Gelin, sizi Louvre 'da temsil edelim." vesaire gibi. Şimdi böyle şeyler oluyor ve daha da açılacaktır. Bu bizim birincisi ekonomik gücümüzün artması sürecinde olacaktır. İkincisi artık global bir dünyada vicdan kotaları var ülkelerin.

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: di mi? Bir Amerikan filmde bile zenci oynatmak zorundasınız, ötekilere rol vermek zorundasınız ama başrol değil.

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: 5 dakikalık, 10 dakikalık bir rol. Eğer zenci kitesinin tüketim açısından belli bir refah düzeyine ulaştığı, müşteri olduğu kanaatinde olursanız o zaman zenciye de başrol verilir. .

Balkan Naci İslimyeli: Anlatabiliyor muyum yani bütün bunlar...

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğru, doğru, dünyayı çok güzel özetlediniz içinde bulunduğumuz dünyayı. O zaman kolonyalist aydınlar olmayacağız.

Balkan Naci İslimyeli: Kesinlikle, ama bu demek değildir ki küskünlükte dünya kültürüne tabloları kapamak...

Mahmut Nüvit Doksathı: Sırt dönme.

Balkan Naci İslimyeli: O çok ilkel bir tavır, o çok ilkel bir tavır. Onları tabii ki izleyeceksiniz, ama kendinizi küçük görmeden. Biz, aydın kuşaklar ben dâhil hep Batı karşısında, dünya kültürü karşısında bir eziklik duyarak yetiştirildik. Bu resmileşti artık anlatabiliyor muyum şimdi?

Mahmut Nüvit Doksathı: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Yurtdışına gitmek her kesin yapabildiği bir şey ama bir zaman büyük bir övünme meselesiydi. Ben, uçuyorum uçakla gidiyorum Paris'e gidiyorum, şuradan dönüyorum

folan. Naif, naif güzel tabii oraları görmek etmek folan ama kendi kaynaklarını da bileceksin. Çok kötü hatıralar var mesela Cihat Burak'ın bir galericiyle teması. Adam beğenmiş resimlerini Paris'te ama demiş; "Çok karamsar bunlar Cihat Bey, bunlara biraz renk koy içine." Adam, hemen valizini toplamış, dönmüş.

Mahmut Nüvit Doksathı: Geri döndü.

Balkan Naci İslimyeli: Mesela Yüksel Arslan gibi bir adam yıllardır orada ömrünü verdi. Dünya çapında olabildi mi? Hayır. Yetersiz olduğundan mı?

Mahmut Nüvit Doksathı: Hayır.

Balkan Naci İslimyeli: Resmin yetmediğinden mi?

Mahmut Nüvit Doksathı: Hayır, tabii ki hayır.

Balkan Naci İslimyeli: Ama bu demek değildir ki resmi yetmeyen herkeste bir defa sanatın mükemmel olacak. Lokal ve evrensel, lokal ve evrensel diye bir şey yok zaten artık bitti. şimdi Amerikan filmi bir kenar mahallede geçen bir hikye anlatıyor. Neden efendim o evrensel oluyor da biz İstanbul banliyölerinden bir hikye anlattığımız zaman evrensel olmuyor? Anlatabiliyor muyum yani dünyanın belleğinde ve vicdanında eşitlik duygusu yok. Kapitalizm ve bu tüketim ekonomisi sürdüğü takdirde sürecek süreceğe benziyor. Paraya göre şekillenecek ülkeler değer kazanacak veya değer kaybedecek, kültürler değer kazanacak veya değer kaybedecek, ama kaçak devreler olacaktır. Mesela merkezlerde yaşayan işte yakınları da belli bir elit tabakadan gelen göçmenler şans kazanabilirler, şanslı olabilirler veya orada direten insanlar belli bir çıkışı yapabilirler. Biz, böyle ufak lokal ıkışları, pırlıtları sanıyoruz ki işte oldu, dünya çapında oldu. Mesela ben, New York'ta çok önemli galerilerde sergi açtım.

Mahmut Nüvit Doksathı: Hatırlıyorum 90'lı yıllarda. Evet, hatta 90 ve takip eden...

Balkan Naci İslimyeli: şimdi ben o full bright bursunun rzgrını, orada ki o sergilerin rzgrının dirençle izini srseydim, orada kalsaydım, o teklifleri değerlendirseydim. Orada belki var olabilirdim, ama o kadar zayıf bir ihtimal ki sağlam gören biri için. Öğütücü bir makine böyle yerler, bir Anglosakson hükümranlığı var dünyada. Bunu kırmak çok g, bu anca ekonomiyle kırılabilir. Zengin olacaksınız, kulübe ye kabul edileceksiniz ondan sonra her şeyiniz satışa devreye sokulacak böylece evrensel olmuş olacaksınız.

Mahmut Nüvit Doksathı: Çok teşekkür ederim güzel, orijinal aıklamalarınız için her zaman ki gibi dersimi almış bulunuyorum.

Balkan Naci İslimyeli: Yoo, estağfurullah, estağfurullah.

Mahmut Nüvit Doksathı: Tabii ki yle.

Balkan Naci İslimyeli: Sre uzadı mı, kısaldı mı?

Mahmut Nüvit Doksathı: Sremiz bitti ne yazık ki! Ama başka çekimler yaparız inşallah. Başka konuları çekmek üzere, başka konuları da amaya ihtiyacımız var açıkçası. Sizden öğreneceğimiz çok şey var. Çok teşekkür ederim geldiğiniz için güzel katkılarınız için.

*** Video burada sona eriyor. ***